

Datum
2022-04-19Instans
Sociala omsorgsnämnden

Sociala omsorgsnämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde **måndagen den 25 april 2022, kl. 17.30**

Plats: Sociala omsorgsförvaltningen, Bryggaregatan 15, **plan 6, sammanträdesrum Visen**

Sammanträdet inleds med genomgång och beslut av eventuella sekretess-ärenden kl. 17.30 – ca 17.35. Sociala omsorgsnämndens öppna sammanträde börjar ca kl. 17.35. Det öppna sammanträdet inleds med allmänhetens frågestund ca kl. 17.35 – 18.05.

Sociala omsorgsnämndens sammanträde är öppet för allmänheten. Nämndens sammanträde hålls dock alltid inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning eller omfattas av sekretess.

Yvonne Persson
Sociala omsorgsnämndens
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

Partigruppmöten för politisk beredning sammanträdesdagen (plan 5)

Mitt S-samverkan, sammanträdesrummet Granen, kl. 16.30

Moderaterna och Kristdemokraterna, sammanträdesrummet Tallen, kl. 16.30

Sverigedemokraterna, sammanträdesrummet Sälgen, kl. 16.30

Förhinder anmäls alltid till David Englund, 033 353854 eller via e-post:
david.englund@boras.se

Ärende

1. Beredning av ärenden i gruppmöte
2. Upprop och val av protokolljusterare
3. Förvaltningen informerar
4. Information: Brandskydd
5. Ordförandebeslut: Villkorsändring Backvägen
Dnr 2022-00048 2.6.1.0 1
6. Månadsuppföljning ekonomi t.o.m. mars 2022
Dnr 2022-00026 1.2.4.1 1
7. Revisionsrapport - Centralt tillkommande kostnader
Dnr 2022-00015 1.1.3.1 1
8. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2022-00010 1.1.3.1 1
9. Redovisning av inkomna och avgivna skrivelser
Dnr 2022-00006 1.1.3.1 1
10. Övriga frågor

Nina Clareving
Handläggare
033 353701

Datum
2022-04-25

Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2022-00026 1.2.4.1

Månadsuppföljning ekonomi t.o.m. mars 2022

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att godkänna månadsrapport mars 2022.

Sammanfattning

Sociala omsorgsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse till och med mars på +4,5 mkr. Prognosen för helåret visar i nuläget på ett mindre överskott (+1,2 mkr) på grund av vakanta tjänster inom stödfunktioner. Det har enbart gått tre månader av året så prognosen är osäker och det kan fortfarande uppkomma kostnader som inte finns med i årets prognos.

Projekteringsframställan för ombyggnad av Skogslid till gruppbostad med inriktning äldre LSS är beslutad. Nämnden kommer att äska budget till gruppbostad till 2023. Eventuellt kommer inflyttning att ske i november/december 2022. Om det blir ökade kostnader i år kan nämnden ta beslut om att använda årets buffert till detta. Nämndens buffert är avsedd för oförutsedda eller tillfälliga kostnader som kan uppkomma under året.

Beslutsunderlag

1. Månadsrapport mars 2022 Sociala omsorgsnämnden

Samverkan

Ärendet kommer att samverkas på FSG den 28 april 2022.

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Månadsrapport mars

Sociala omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndens verksamhet	3
2.1 Resultat	3
2.2 Budgetavvikelse	4
3 Verksamhetsmått	7
3.1 Funktionshinderverksamhet LSS.....	7
3.2 Funktionshinderverksamhet SoL	7

1 Inledning

För att Sociala omsorgsnämnden ska kunna bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna krävs att förvaltningen arbetar aktivt med utveckling, innovation och ständiga förbättringar för att kunna möta en framtida välfärd som bygger på minskad ekonomisk ram samtidigt som antalet brukare ökar och färre personal utför stöd/omsorg. Det arbetas därför fram en ny verksamhetsplan i tillitsresans tecken och nämnden och förvaltningen har identifierat två målbilder för att staka ut de viktigaste områdena att lägga fokus på de kommande åren. Tanken är att jobba mot några få målbildindikatorer och säkra kvalitet istället för kvantitet. På detta sätt kan förvaltningen arbeta med sina kvalitetsmål och dessa kan enkelt kommuniceras ut i organisationen och därmed också vara kända för våra medarbetare och få effekt och nytta för våra brukare. Målområdena är:

- Att den enskilde ska kunna vara delaktig och ha inflytande över sin egen livssituation. Genom att ta vara på den enskildes egna upplevelse och uppmuntra till kunskapsutveckling baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet kan förvaltningen möta dagens och framtidens behov från målgrupperna.
- Förvaltningens arbetsgivarvarumärke ska stärka vård- och omsorgsyrkenas attraktivitet. Förvaltningen ska arbeta systematiskt med introduktion samt kompetenshöjande insatser i syfte att säkra kvaliteten i verksamheten och understödja medarbetares utveckling. Därtill har förvaltningens verksamheter en god och hållbar arbetsmiljö som ger friska och engagerade medarbetare med möjlighet till ett långt och berikande yrkesliv. Ett arbete på Sociala omsorgsförvaltningen skapar meningsfullhet och stolthet var dag.

Sociala omsorgsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse till och med mars på +4,5 mkr. Prognosen för helåret visar i nuläget på ett mindre överskott (+1,2 mkr) på grund av vakanta tjänster inom stödfunktioner. Det har enbart gått tre månader av året så prognosen är osäker och det kan fortfarande uppkomma kostnader som inte finns med i årets prognos.

2 Nämndens verksamhet

2.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos avvikelse
Ersättning fr Försäkringskassan SFB	20 932	21 952	-1 020	83 141	-400
Statsbidrag och övriga bidrag	3 769	4 028	-259	17 520	0
Avgifter och övriga intäkter	4 860	4 972	-112	19 031	0
Summa intäkter	29 561	30 952	-1 391	119 692	-400
Personalkostnader	-124 680	-127 112	2 432	-530 720	-2 800
Lokalkostnader	-5 603	-5 670	67	-22 678	0
Material	-2 260	-2 869	609	-12 138	-700
Externa placeringar annan kommun	-15 962	-15 859	-103	-60 705	-500
20 första timmarna Försäkringskassan	-16 407	-14 700	-1 707	-58 800	-2 000
Övriga tjänster	-42 771	-45 469	2 698	-183 843	0

Kapitalkostnader	-159	-208	49	-832	0
Summa kostnader	-207 842	-211 887	4 045	-869 716	-6 000
Buffert	0	-1 894	1 894	-7 576	7 576
Nettokostnad	-178 281	-182 829	4 548	-757 600	1 176
Kommunbidrag	182 829	182 829		757 600	
Resultat efter kommunbidrag	4 548	0		0	

Resultatanalys

Sociala omsorgsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse till och med mars på 4 548 tkr. Två tolfte delar av nämndens buffert påverkar resultatet positivt med 1 894 tkr. Prognosen för helåret visar i nuläget på ett mindre överskott (+1 176 tkr) på grund av vakanta tjänster inom stödfunktioner. Det har enbart gått tre månader av året så prognosen är osäker och det kan fortfarande uppkomma kostnader som inte finns med i årets prognos.

Förvaltningen har bytt gruppboestad med entreprenad bolaget och har fr.o.m. mitten av mars en gruppboestad för personkrets 2 och 3. Detta kan ev. innebära ökade kostnader för nämnden. Projekteringsframställan för ombyggnad av Skogslid till gruppboestad med inriktning äldre LSS är beslutad. Nämnden kommer att äska budget till gruppboestaden till 2023. Eventuellt kommer inflyttning att ske i november/december 2022. Om det blir ökade kostnader i år kan nämnden ta beslut om att använda årets buffert till detta. Nämndens buffert är avsedd för oförutsedda eller tillfälliga kostnader som kan uppkomma under året.

2.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period avvikelse	Årsbudget	Prognos avvikelse
Gemensam administration					
Intäkt	114	41	73	164	0
Kostnad	-6 956	-7 630	674	-32 310	1 000
Nettokostnad	-6 842	-7 589	747	-32 146	1 000
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-357	-407	50	-1 640	0
Nettokostnad	-357	-407	50	-1 640	0
Vård och omsorg i ordinärt boende					
Intäkt	315	159	156	909	0
Kostnad	-5 662	-4 494	-1 168	-20 545	-3 700
Nettokostnad	-5 347	-4 335	-1 012	-19 636	-3 700
Vård och omsorg i särskilt boende					
Intäkt	2 423	2 504	-81	10 716	0

tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period avvikelse	Årsbudget	Prognos avvikelse
Kostnad	-23 522	-22 549	-973	-91 578	-3 700
Nettokostnad	-21 099	-20 045	-1 054	-80 862	-3 700
Insatser enl LSS och SFB					
Intäkt	27 269	28 733	-1 464	110 002	0
Kostnad	-170 808	-175 593	4 785	-718 683	0
Nettokostnad	-143 539	-146 860	3 321	-608 681	0
Övrig vård och omsorg					
Intäkt	340	416	-76	1 501	0
Kostnad	-1 437	-2 115	678	-8 560	0
Nettokostnad	-1 097	-1 699	602	-7 059	0
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-1 894	1 894	-7 576	7 576
Nettokostnad	0	-1 894	1 894	-7 576	7 576
Totalt					
Intäkt	30 461	31 853	-1 392	123 292	0
Kostnad	-208 742	-214 682	5 940	-880 892	1 176
Nettokostnad	-178 281	-182 829	4 548	-757 600	1 176

2.2.1 Central administration

Inom verksamheten central administration redovisas främst kostnader för centrala stödfunktioner.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar +1 000 tkr i budgetavvikelse. Avvikelsen beror på några vakanta tjänster inom stödfunktioner, där det inte blir helårskostnad under 2022.

2.2.2 Politisk verksamhet

Inom verksamheten politisk verksamhet redovisas kostnader för arvoden och övriga sammanträdeskostnader samt nämndsekreterare.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar 0 tkr i budgetavvikelse.

2.2.3 Vård och omsorg i ordinärt boende

Inom verksamheten vård och omsorg i ordinärt boende redovisas SoL insatser som utförs i ordinärt boende. Insatserna som redovisas i det här avsnittet är korttidsvård, boendestöd och hemtjänst.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar -3 700 tkr i budgetavvikelse. Minusprognosen avser främst boendestöd,

men även korttidsverksamhet socialpsykiatri har en minusprognos. Korttidsverksamheten kunde tidigare samplanera personal med en gruppbostad socialpsykiatri och hade en budget i balans. När gruppboستaden flyttade till ny adress försvann samplaneringsmöjligheten.

2.2.4 Vård och omsorg i särskilt boende

Inom verksamheten vård och omsorg i särskilt boende redovisas bostad med särskild service enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdsinsatser för målgruppen. Insatserna verkställs inom nämndens gruppboستäder samt genom externa placeringar.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar -3 700 tkr i budgetavvikelse. Minusprognosen avser till största delen förvaltningens egna gruppboستäder inom socialpsykiatrin. Nämnden fick en ökad hyreskostnad utöver index till 2022 på 928 tkr avseende gemensamma ytor i två gruppboستäder inom socialpsykiatrin. Köpta platser i annan kommun inom socialpsykiatrin har också en minusprognos.

2.2.5 Insatser enl LSS och SFB

Nämnden har ansvar för myndighetsutövning enligt LSS. Det omfattar personer som tillhör lagens personkrets och som har behov av insatser där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. De insatser som kan beviljas enligt LSS är personlig assistans, boende med särskilt stöd och service för vuxna, samt för barn och ungdomar, daglig verksamhet, kontaktperson, avlösarservice, ledsagarservice, korttidsvistelse samt korttidstillsyn för skolungdomar.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar en budget i balans.

Nämnden har bytt en gruppboستad personkrets 1 mot en gruppboستad på entreprenad med personkrets 2. Gruppboستaden på entreprenad har flera tomma platser (personkrets 2). Förvaltningen kommer även att ta emot personkrets 3 på gruppboستaden, en målgrupp som nämnden inte haft egna platser för tidigare. Gruppboستaden har funnits i förvaltningen sedan mitten av mars och det är ännu oklart vilken budget som kommer att krävas för detta.

Projekteringsframställan för ombyggnad av Skogslid till gruppboستad med inriktning äldre LSS är beslutad. Nämnden kommer att äska budget till gruppboستaden till 2023. Eventuellt kommer inflyttning att ske i november/december 2022 och innebär i så fall kostnader som inte har budgeterats i år. Om det blir ökade kostnader i år kan nämnden ta beslut om att använda årets buffert till detta.

2.2.6 Övrig vård och omsorg

Inom verksamheten vård och omsorg redovisas övriga insatser enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar 0 tkr i budgetavvikelse.

2.2.7 Buffert

Nämndens buffert för året är 7 576 tkr och motsvarar 1% av årets kommunbidrag. Bufferten är avsedd för oförutsedda och tillfälliga kostnader som kan uppkomma under året.

3 Verksamhetsmått

3.1 Funktionshinderverksamhet LSS

3.1.1 Personlig assistans

Verksamhetsmått	Utfall Mar 2021	Utfall Mar 2022	Årsbudget 2021
Antal personer med personlig ass enl LSS	68	57	60
Antal personer med personlig ass enl SFB	174	185	180
Antal timmar personlig assistans enl LSS	16 628	12 449	166 000
Varav retroaktiva beslut, antal timmar	1 251	5	0

Retroaktiva beslut avser en eller flera månader och kan även avse tidigare år.

3.2 Funktionshinderverksamhet SoL

3.2.1 Insatser i ordinärt boende

Verksamhetsmått	Utfall Mar 2021	Utfall Mar 2022	Årsbudget 2021
Antal personer med boendestöd	223	227	245
Antal utförda timmar boendestöd	1 512	1 538	16 150

Nina Clareving
Handläggare
033 353701

Datum
2022-04-25

Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2022-00015 1.1.3.1

Revisionsrapport - Centralt tillkommande kostnader

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden har tagit del av rapporten Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad 2022 från Stadsrevisionen och beslutar att lämna följande synpunkt:

Sociala omsorgsnämnden föreslår att kostnader som enbart fördelas utifrån en fördelningsnyckel och där nämnden inte har någon påverkansmöjlighet på kostnadens storlek istället bör finansieras med ett kommunbidrag till utföraren.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat interna och gemensamma kostnader som är fördelade på förvaltningar/nämnder. Syftet med granskningen är att bedöma om Borås Stads hantering är ändamålsenligt, effektiv och i enlighet med kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Den sammanfattande bedömningen från Stadsrevisionen visar bland annat att de centralt tillkommande kostnaderna totalt sett uppgår till betydande belopp och avser en bred flora poster årligen. Principerna för fördelning skiljer sig åt och betalande nämnder saknar i stor utsträckning inflytande över kostnadernas storlek och utveckling. Det genomför inte konsekvensanalyser när nya centralt tillkommande kostnader införs.

Sociala omsorgsnämnden föreslår att kostnader som enbart fördelas utifrån en fördelningsnyckel och där nämnden inte har någon påverkansmöjlighet på kostnadens storlek istället bör finansieras med ett kommunbidrag till utföraren.

Beslutsunderlag

1. Revisionsrapport: Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad 2022

Beslutet expedieras till

1. Stadsrevisionen

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat centralt tillkommande kostnader i Borås Stad. Syftet med granskningen var att kartlägga vilka interna gemensamma kostnader som debiteras till nämnderna och granska om hanteringen är ändamålsenlig, effektiv och i enlighet med Kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Granskningen visar att de centralt tillkommande kostnaderna totalt sett uppgår till betydande belopp och avser en bred flora poster årligen. Principerna för fördelning skiljer sig åt och betalande nämnder saknar i stor utsträckning inflytande över kostnadernas storlek och utveckling. Hanteringen medför administrativt merarbete och det saknas formella beslut när det gäller merparten av kostnaderna.

Det saknas även en samlad analys över kostnadernas utformning och omfattning. Konsekvensanalyser genomförs inte när nya centralt tillkommande kostnader införs. Hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna bedrivs till stor del inte i enlighet med Kommunfullmäktiges beslutade reglementen.

Förhållandena försvårar nämndernas budgetarbete, medför risker för ineffektivitet och att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avdelas från nämndernas grunduppdrag årligen.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att Servicenämndens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Grundskolenämndens hantering bedöms som delvis ändamålsenlig. Kommunstyrelsens och Samhällsbyggnadsnämndens hantering inom området bedöms inte vara ändamålsenlig. Kommunstyrelsens uppsikt inom området bedöms därutöver som otillräcklig. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna inom området är så pass omfattande att hanteringen totalt sett inte kan ses som ändamålsenlig och effektiv.

Kommunstyrelsen och berörda nämnder behöver säkerställa att hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna sker i enlighet med Kommunfullmäktiges reglementen. Kommunstyrelsen behöver därutöver genomföra en genomgripande analys av de centralt tillkommande kostnaderna, överväga alternativa finansieringsmodeller och se över hur hanteringen kan effektiviseras och följas upp. Kommunstyrelsen behöver även säkerställa en tillräcklig uppsikt inom området och genomföra en översyn av nämndernas reglementen.

Nämndernas ekonomiska förutsättningar för att genomföra sina grunduppdrag anges årligen i Borås Stads budget. Stadsrevisionen vill i sammanhanget påtala att de centralt tillkommande kostnaderna riskerar att urholka Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

I övrigt hänvisar Stadsrevisionen till resultat och rekommendationer i bilagd rapport.

Missiv med bilagd rapport och rapportsammandrag tillställs Kommunstyrelsen och nämnderna. Svar från Kommunstyrelsen och nämnderna med planerade åtgärder emottas senast 2022-04-30.

Bill Johansson
Ordförande första revisorsgruppen

Boris Preijde
Ordförande andra revisorsgruppen

Borås Stads Revisionskontor

CENTRALT TILLKOMMANDE KOSTNADER I BORÅS STAD

Stadsrevisionen • Borås

Rapportsammandrag

2022-01-24

20
22

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat interna och gemensamma kostnader som är fördelade på förvaltningar/nämnder. Syftet med granskningen är att bedöma om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och i enlighet med kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Inom Borås Stad finns gemensamma kostnader som fördelas på alla nämnder. Som en del av granskningen har dessa gemensamma centrala kostnaders antal och omfattning kartlagts. Kartläggningen visar det finns sammanlagt 23 olika typer av kostnader som intern-debiteras nämnderna. Kostnaderna uppgår sammanlagt till ca 160 miljoner kronor årligen. Kostnaderna fördelas företrädesvis från Kommunstyrelsen och Servicenämnden men även andra nämnder ansvarar för delar av kostnaderna. Kostnaderna avser olika former av tjänster, så som ex. IT-arbetsplatstjänst, upphandling, försäkringspremie och tjänstekort m.m. De fördelas oftast genom olika former av fördelningsnycklar till de nämnder som nyttjar tjänsterna. De nämnder som ska nyttja tjänsterna kan i många fall inte styra över hur stor kostnad det blir för nämnden, påverka tjänstens innehåll eller avstå från en tjänst som man inte nyttjar.

Granskningen visar att mängden kostnader växt över tid. Uppgifter som framkommer i granskningen ger för handen att det - framför allt i Kommunstyrelsen - är ett etablerat arbetssätt att finansiera nya centrala tjänster genom s.k. fördelningsnycklar där kostnaden för tjänsterna internfaktureras andra nämnder i staden. Samtidigt framkommer i granskningen att betalande nämnder i vissa fall inte efterfrågat eller använder tjänsterna, att fördelningsnycklarna varierar och att hanteringen skapar ett administrativt merarbete i både debiterande och betalande nämnder.

Det framkommer även i granskningen att de centralt tillkommande kostnaderna försvårar budgetplaneringen för nämnderna och att denna form av finansiering av kungemensamma tjänster medför risker för ineffektivitet. Effektivitetsriskerna består främst av att av effektiviseringskrav i det ordinarie budgetarbetet inte slår igenom för dessa kostnader och att incitamenten för effektivisering riskerar att bli lägre när tjänster inte genomgår samma uppföljning som ramfinansierad verksamhet. Det finns till största delen heller inga regler, riktlinjer eller andra styrande dokument som reglerar hur hantering eller uppföljning av centralt tillkommande kostnader ska gå till.

De centralt tillkommande kostnaderna avser i flera fall, sett till var varje enskild kostnad, ringa belopp. Mängden kostnader totalt för betalande nämnder medför dock enligt vidtalade i granskningen, att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avsättas årligen. Förhållanden som medför att kostnaderna betalas på bekostnad av nämndernas kärnverksamhet.

Ingen vidtalad i granskningen har kunnat presentera en heltäckande bild av kostnadernas antal, omfattning och utformning. Vare sig Kommunstyrelsen eller någon annan nämnd har genomfört någon analys över de centralt tillkommande kostnadernas omfattning eller dess inverkan på nämndernas förutsättningar att genomföra sina grunduppdrag. Det genomförs inte heller några konsekvensanalyser i dessa avseenden när nya centrala kostnader införs. När det gäller 17 av de 23 centralt tillkommande kostnaderna finns inte några formellt fattade beslut avseende själva tjänsten, dess kostnad eller dess fördelning. Betalande nämnder har såvitt framkommer i granskningen inte heller vidtalats vid införseln när det gäller merparten av de centralt tillkommande kostnaderna.

Samtidigt visar granskningen att delar av de centralt tillkommande kostnaderna avser tjänster som många menar behövs och som det är rationellt att finansiera och administrera centralt. Här uppger intervjuade samstämmigt att det i flera fall hade varit väsentligt bättre att hitta andra former för tjänstens finansiering. Detta ex. genom tilldelning i årlig budget för Kommunstyrelsen eller den nämnd som tillhandahåller tjänsten.

Lagliga förutsättningar

Som en del av granskningen har Stadsrevisionen gått igenom de lagliga förutsättningarna för en Kommunstyrelse eller en kommunal nämnd att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Enligt kommunallagen 6 kap. 2 § fjärde punkten, ska Kommunfullmäktige, om inte något annat anges i lag eller annan författning, bestämma nämndernas verksamhetsområde och inbördes förhållanden. Kommunfullmäktige får även besluta att en nämnd ska tillhandahålla tjänster åt en annan nämnd.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § Kommunallagen, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Kommunfullmäktige får enligt 6 kap. 8 § kommunallagen i vissa fall ge Kommunstyrelsens rätt att fatta beslut om förhållanden i andra nämnders verksamhet. Bestämmelserna innebär inte att Kommunstyrelsen blir överordnad andra nämnder eller att vissa frågor med automatik alltid ska beslutas om av Kommunstyrelsen. Bestämmelsen innebär endast att Kommunfullmäktige kan ge Kommunstyrelsen rätt att besluta i vissa särskilt angivna frågor som annars hade ankommit på en eller flera andra nämnder. Det kan exempelvis vara övergripande och strategiska frågor som berör flera nämnder.

Nämnderna beslutar enligt 6 kap. 3 § kommunallagen i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnderna beslutar också i frågor som Kommunfullmäktige har delegerat till dem. Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt.

Kommunstyrelsens och nämndernas uppgift och möjlighet att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder behöver enligt kommunallagen regleras i respektive nämnds reglemente, som ska beslutas av Kommunfullmäktige.

Stadsrevisionens genomgång av Kommunstyrelsens och de debiterande nämndernas reglementen visar att inget reglemente, förutom Servicenämndens och Grundskolenämndens, ger i uppgift från Kommunfullmäktige att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. I Servicenämndens fall avser uppgiften bl.a. att tillhandahålla tjänster som avser IT, redovisning samt personal- och löneadministration. I Grundskolenämndens fall avser uppgiften ansvar för bemanningsenheten pedagogik. Det framgår dock inte i Grundskolenämndens fall att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Kommunstyrelsen och övriga nämnder har inget stöd i reglementet för att införa, debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Respektive nämnd har dessutom inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i de lagliga förutsättningarna i kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen, att Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte har befogenhet eller mandat att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Endast Servicenämnden och Grundskolenämnden har vissa av dessa befogenheter och då för de tjänster som anges i respektive nämnds reglemente.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Stadsrevisionen även att förslaget till lydelse i remissversionen av riktlinjer för beställar-/utförarmodellen om att *”Kommunstyrelsen har rätt att fördela kostnader genom så kallade fördelningsnycklar för köp av verksamheter som är kommungemensamma från olika interna utförare eller typer av tjänster”* inte är förenligt med Kommunstyrelsens reglementen. Detta då befintliga reglementen för Kommunstyrelsen inte medger denna typ av befogenheter.

Stadsrevisionens bedömning är, mot bakgrund av genomgången av berörda nämnders reglementen, att de delar som reglerar Servicenämndens och Grundskolenämndens möjligheter att tillhandahålla och debitera för tjänster till andra nämnder är mycket vagt formulerade. Kommunstyrelsen behöver mot bakgrund av detta och andra granskningsresultat i innevarande rapport genomföra en översyn av nämndernas reglementen i dessa delar.

Med utgångspunkt i områdets lagliga förutsättningar och övriga granskningsresultat gör Stadsrevisionen även nedanstående bedömningar för respektive nämnd som ansvarar för debitering av en eller flera centralt tillkommande kostnader.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden debiterar övriga nämnder sammanlagt ca 1,7 mnkr per år fördelade på två kostnadsposter. Det finns inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller i Kommunfullmäktige. Samhällsbyggnadsnämnden har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens hantering av centralt tillkommande kostnader inte är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden debiterar sju nämnder sammanlagt ca 8,6 mnkr per år. Det finns inga formella beslut om debitering eller fördelning av kostnader avseende bemanningsenheten pedagogik i Kommunstyrelsen, Grundskolenämnden eller Kommunfullmäktige. I Grundskolenämndens reglemente framgår att nämnden har ansvaret för bemanningsenheten pedagogik, det framgår dock inte att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Grundskolenämndens hantering av kostnaden för bemanningsenheten pedagogik delvis är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Serviceämnden

Serviceämnden debiterar nämnderna sammanlagt ca 105 mnkr per år fördelade på sju olika kostnadsposter. Serviceämnden utför tjänster inom områdena löneservice, IT-service och redovisningsservice och i enlighet med nämndens reglemente. När det gäller kostnadsposten som avser digitala nämndhandlingar finns det beslut i respektive nämnd om införandet av digitala nämndhandlingar. Gällande tre kostnadsposter (telefonservice, post- och budhantering samt stadshusservice) finns det inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Serviceämnden eller Kommunfullmäktige.

I Serviceämndens reglemente framgår att nämnden har i huvuduppgift att utföra tjänster rörande bl.a. om- och tillbyggnad samt underhållsarbeten av kommunens fastigheter och fastighetsservice samt tillhandahålla service beträffande utskriftsenheter, kopiering och dyligt. I reglementet framgår inte att de ska tillhandahålla tjänster inom post, budhantering eller stadshusservice. Förvaltningen har dock gjort denna tolkning av reglementet. Det framgår inte i reglementet att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Det framgår dock av Kommunfullmäktiges budgetbeslut att Serviceämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag.

Stadsrevisionens bedömning är att Serviceämndens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen debiterar nämnderna sammanlagt ca 45 mnkr per år fördelat på tretton olika kostnadsposter. Kostnadsposten som avser försäkringspremie finns det beslut om i Kommunstyrelsen om att kostnaden ska fördelas ut till nämnderna. Kostnadsposten som avser dataskyddsbud finns det beslut i respektive nämnd om att utse dataskyddsbud från Sjuhärads kommunalförbund. När det gäller de elva kostnadsposter som återstår finns det inget beslut om att fördela ut kostnaderna till nämnderna varken i Kommunstyrelsen eller i Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder

Stadsrevisionens bedömning är att Kommunstyrelsens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna inte är ändamålsenlig. Bristerna avser ett stort antal kostnadsposter om sammantaget större belopp. Därutöver visar granskningen att det i Kommunstyrelsen finns ett etablerat arbetssätt att finansiera centrala tjänster genom s.k. fördelningsnycklar vilket påverkar övriga nämnders förutsättningar att genomföra sina grunduppdrag. Kommunstyrelsen behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för styrelsen.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § kommunallagen, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglementet dessutom för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden och för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Granskningen visar att det saknas en samlad analys av de centralt tillkommande kostnaderna. Det finns inte heller någon övergripande sammanställning över dessa kostnaders förekomst, utformning eller omfattning. Kostnaderna är tills största delen inte heller föremål för övergripande och systematisk uppföljning eller utvärdering.

Stadsrevisionens bedömning är att förhållandena medför att Kommunstyrelsens uppsikt över området inte är tillräcklig.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att de centralt tillkommande kostnaderna totalt sett uppgår till betydande belopp och avser en bred flora poster årligen. Principerna för fördelning skiljer sig åt och betalande nämnder saknar i stor utsträckning inflytande över kostnadernas storlek och utveckling. Hanteringen medför administrativt merarbete och det saknas formella beslut när det gäller merparten av kostnaderna. Det saknas även en samlad analys över kostnadernas utformning och omfattning. Konsekvensanalyser genomförs inte när nya centralt tillkommande kostnader införs. Hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna bedrivs till stor del inte i enlighet med Kommunfullmäktiges beslutade reglementen.

Förhållandena försvårar nämndernas budgetarbete, medför risker för ineffektivitet och att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avdelas från nämndernas grunduppdrag årligen.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att Serviceämndens hantering av de centralt till-

kommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Grundskolenämndens hantering bedöms som delvis ändamålsenlig. Kommunstyrelsens och Samhällsbyggnadsnämndens hantering inom området bedöms inte vara ändamålsenlig. Kommunstyrelsens uppsikt inom området bedöms därutöver som otillräcklig. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna inom området är så pass omfattande att hanteringen totalt sett inte kan ses som ändamålsenlig och effektiv.

Kommunstyrelsen och berörda nämnder behöver säkerställa att hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna sker i enlighet med Kommunfullmäktiges reglementen. Kommunstyrelsen behöver därutöver genomföra en genomgripande analys av de centralt tillkommande kostnaderna, överväga alternativa finansieringsmodeller och se över hur hanteringen kan effektiviseras och följas upp. Kommunstyrelsen behöver även säkerställa en tillräcklig uppsikt inom området och genomföra en översyn av nämndernas reglementen.

Nämndernas ekonomiska förutsättningar för att genomföra sina grunduppdrag anges årligen i Borås Stads budget. Stadsrevisionen vill i sammanhanget påtala att de centralt tillkommande kostnaderna riskerar att urholka Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen